

**AZIL:** Oblika zaščite, ki temelji na načelu nevračanja in mednarodno ali nacionalno priznanih pravicah. Dodeli se osebi, ki ne more zaprositi za zaščito v državi, v kateri prebiva in/ali katere državljan\_ka je, zlasti zaradi strahu pred preganjanjem zaradi rase ali nacionalne/etnične pripadnosti, vere, pripadnosti določeni družbeni skupini ali političnega prepričanja. Pravica do azila je temeljna pravica, odobritev pa je mednarodna obveznost.

**BEGUNEC\_KA:** Oseba, ki se zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem zaradi rase, vere, narodnosti, političnega prepričanja ali pripadnosti določeni družbeni skupini in/ali zaradi vojne nahaja zunaj države, katere državljan\_ka je, in ne more ali ne želi izkoristiti zaščite te države. Ali oseba brez državljanstva, ki se nahaja zunaj države običajnega prebivališča iz istih razlogov, kot so navedeni zgoraj, in se zaradi strahu ne more ali noče vrniti vanjo. Begunci\_ke imajo mednarodno priznan status. Status navadno zajema polno pravico do prebivanja v državi azila, možnost izobraževanja, zaposlitve, socialnih storitev in programov integracije

**DOVOLJENJE ZA ZADRŽEVANJE:** Dovoljenje, da oseba (tujec\_ka) začasno ostane v državi, če njen izgon ni mogoč, ker: bi bilo zato ogroženo življenje ali svoboda te osebe; zaradi zdravstvenega stanja; zaradi izobraževanja; če država, v katero se osebo vrača, osebe ni pripravljena sprejeti; če nima veljavne potne listine; zaradi naravnih nesreč; če ni mogoče organizirati prevoza.

**DUBLINSKA UREDBA:** Uredba, ki določa merila in mehanizme za določitev države članice EU, odgovorne za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan\_ka tretje države ali oseba brez državljanstva. Običajno je to država, v kateri je prosilec\_ka za azil vstopil v EU. Dublinski sistem deluje na podlagi domneve, da glede na to, da azilna zakonodaja in postopki v državah članicah temeljijo na enakih skupnih standardih, prosilcem\_kam za azil v vseh državah članicah zagotavljajo podobno stopnjo zaščite. V resnici se azilna zakonodaja in postopki med posameznimi državami močno razlikujejo, kar pomeni, da so prosilci\_ke za azil v različnih državah obravnavani različno.

**NAČELO PREPOVEDI VRAČANJA:** Temeljno načelo mednarodnega begunskega prava in prava človekovih pravic, ki državam prepoveduje izgon ali prisilno vrnitev posameznikov\_c v državo, v kateri obstaja realna nevarnost, da bodo izpostavljeni\_e preganjanju, mučenju, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali drugim kršitvam človekovih pravic, ali pa v državo s sistemsko pomanjkljivim azilnim sistemom. Država prav tako oseb ne sme vračati v sicer »varno« državo, če bi bila posameznik\_ca v nevarnosti nadaljnega vračanja v državo, ki ni varna država.

**MIGRANT\_KA:** Oseba, ki se nahaja zunaj ozemlja države, katere državljan\_ka je, in ki v tuji državi prebiva več kot eno leto, ne glede na vzroke, prostovoljne ali neprostovoljne, in sredstva, ki jih je uporabila za migracijo. **EKONOMSKI\_A MIGRANT\_KA:** Kdor potuje v druge države ali območja, da si izboljša materialne in socialne razmere ter omogoči nove priložnosti zase in za svoje družine.

**MEDNARODNA ZAŠČITA:** Ukrepi mednarodne skupnosti na podlagi mednarodnega prava, namenjeni zaščiti temeljnih pravic posebne kategorije oseb zunaj njihovih izvornih držav, ki nimajo zaščite lastnih držav. V okviru EU zaščita, ki vključuje status begunca\_ke in status subsidiarne zaščite.

**NEZAKONITI MIGRANT\_KA:** Nezakoniti migrant ni pravno definiran izraz, a se pogosto uporablja za označevanje oseb, ki so v državo vstopile brez potrebnih dokumentov. Nezakonit vstop v državo se navadno kaznuje kot upravni prekršek. Vendar pa osebe, ki iščejo mednarodno zaščito, pogosto nimajo druge izbire kot prečkanje meja na nezakonit način. V skladu z Ženevsko se jih zaradi tovrstnega ravnanja ne sme pridržati ali oglobiti.

**OTROK BREZ SPREMSTVA:** Osebe mlajše od 18 let, ki se nahajajo zunaj matične države in so brez spremstva staršev ali zakonitih zastopnikov.

**OSEBA Z MIGRANTSKIM OZADJEM:** Oseba, ki je: (a) migrirala v svojo sedanjo državo stalnega prebivališča in/ali (b) imela prej drugo državljanstvo in/ali (c) je vsaj eden od staršev vstopil v sedanjo državo stalnega prebivališča kot migrant.

**PROSILEC\_KA ZA AZIL/MEDNARODNO ZAŠČITO:** Oseba, ki išče mednarodno zaščito zaradi preganjanja ali vojne v matični državi, in čaka na odločitev o prošnji za status begunca\_ke v skladu z mednarodno in nacionalno zakonodajo. Med čakanjem se je ne sme prisiliti, da se vrne v svojo državo. Vsak\_a begunec\_ka je na začetku tudi prosilec\_ka za azil, vendar vsakemu\_i prosilcu\_ki za azil ni avtomatično priznan status begunca\_ke. Osebe, za katere se med postopkom ugotovi, da niso begunci\_ke in da ne potrebujejo mednarodne zaščite, pristojni organi vrnejo nazaj v njihovo matično državo.

**SCHENGENSKO OBMOČJE/SCHENGENSKI SPORAZUM:** Sporazum med nekaterimi državami članicami EU in nekaterimi sosednjimi državami nečlanicami. Podpisnice so odpravile svoje notranje meje in s tem mejni nadzor med državami znotraj območja, okrepile pa so nadzor na mejah z državami zunaj schengenskega območja.

**TRGOVINA Z LJUDMI:** Rekrutiranje, prevoz, skrivanje, sprejemanje ali nastanitev ter prodaja oseb z namenom izkoriščanja. Oblike izkoriščanja so lahko: delo na črno, suženjstvo, služabništvo, prostitucija ali druge oblike spolnih zlorab, trgovina z organi ali vpeljevanje v kriminalno dejavnost.

**ZAČASNA ZAŠČITA:** Izjemni postopek v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb, ki se ne morejo vrniti v svojo izvirno državo. V tem primeru ugotavljanje upravičenosti do zaščite za vsako osebo posebej ni izvedljivo, zato je morda nujno zagotoviti splošno zaščito vsem pripadnikom določene večje skupine. Obstoje množičnega prihoda mora s sklepom ugotoviti Svet EU.

VIRI:

- Slovenska filantropija

- Visoki komisariat Združenih narodov za begunce [https://www.unhcr.org/si/wp-content/uploads/sites/25/2017/06/Media\\_and\\_Refugees-SVN.pdf](https://www.unhcr.org/si/wp-content/uploads/sites/25/2017/06/Media_and_Refugees-SVN.pdf)

- Evropska komisija, Asylum and Migration Glossary 6.0: [https://www.emnitalyncp.it/wp-content/uploads/2019/02/Glossary\\_6.0.pdf](https://www.emnitalyncp.it/wp-content/uploads/2019/02/Glossary_6.0.pdf)